

Zakaj čebele rojijo?

Prevod in priredba: **Norbert Jedlovčnik**

Rojenje čebelje družine ima več vzrokov. Nekaj klasičnih poznamo vsi. Zdaj skušamo čebelarji rojenje čim bolj omejiti, saj kljub temu da je ta vegetativni način razmnoževanja čebelje družine najnaravnejši, skoraj ni združljiv s sodobnim čebelarjenjem.

Obstaja več teorij o vzrokih rojenja čebelje družine. Poleg tega, da je to naravna lastnost medonosne čebele, je splošno sprejeto tudi, da na rojenje vpliva prostorska stiska čebelje družine. Po tem pravilu bo imel roj vsak čebelar, ki v čebelji družini ne bo pravočasno razširil prostornine panja. Precej pozornosti je namenjene vremenskim razmeram med pomladanskim razvojem čebelje družine. Stališča pa se razhajajo pri pojasnjevanju, kakšno vreme in kateri vplivi. V vseh učbenikih je zapisano pravilo, da stare matice rojijo pogosteje kot mlade. Dr. Liebig je po 20 letih poskusov in opazovanj to teorijo ovrgel. In če starost matice ni vzrok za pogostejše rojenje, kateri vzroki pa vendarle obstajajo?

Delovna skupina za raziskovanje življenja čebel na Univerzi za kulturo tal na Dunaju je odkrila, da je odločilen pogoj za pojav in razvoj rojilnega razpoloženja starost satja v panju. Po več letih raziskovanj rojilnega razpoloženja v čebelji družini je skupina ugotovila, da čebelje družine na starem satju občutno pogosteje rojijo kot enako močne družine na mladem satju. Pri teh poskusih starost matice ni bila odločilna.

Na novo zgrajenem satju se je rojilno razpoloženje pojavilo pri manj kot 2 odstotkih čebeljih družin, pri eno leto starem satju pa se je rojilno razpoloženje pojavilo pri 7 odstotkih družin, ki so bile vključene v poskus. Pri dve leti starem satovju se je rojilno razpoloženje pojavilo že pri 15 odstotkih čebeljih družin, pri tri leta starem satovju so pojav zaznali

Foto: Branko Obratović

Čebelji roj ali »boržola« na lipi

pri 30 odstotkih čebeljih družin. Pri starejšem satju se je rojilni nagon povečal kar na 60 odstotkov čebeljih družin. Vzrok bi lahko bil, da staro satje vpija bolezenske klice. Rojenje je tako med evolucijo priručena sanacija matične družine. ■

Vir:

Mandl, S., (2008): Warum schwärmen Bienenvölker? V: Bienenaktuell, št. 7-8, julij-avgust 2008, let. 2, str. 15.

KIPGO ČEBELARSKA OPREMA

Ponujamo:

- kombinirane posode za odkrivanje satja s stolom za odlaganje satov, ki je hkrati kuhalnik voščin
- ometalnike čebel
- točila medu
- posode za shranjevanje medu
- črpalke za med

Batuje 83, 5262 Črniče, tel.: 05/368 45 80, www.kipgo-bandelj.si, kibgob@gmail.com